

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

27 במרץ 2024

1003

ר"ז באדר ב' התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 44) (בחיינות הלשכה להסמכה ותקופת ההתמחות של מי ששימש בחוץ לארץ עורך דין), התשפ"ד-2024 86

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 44) (בחגינות הלשכה להסמכה ותקופת ההתמחות של מי ששימש בחוץ לארץ עורך דין), התשפ"ד-2024*

1. תיקון סעיף 35 בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 35(ב), אחרי "בתפקיד שיפוטי לפחות שנתיים", יבוא "מי ששימש בחוץ לארץ עורך דין ארבע שנים לפחות, בהתאם לתנאים הקבועים במדינה שבה עסק בעריכת דין".
2. בסעיף 38(א) לחוק העיקרי, אחרי "בעל השכלה משפטית כשיר לו" יבוא "או מי ששימש בחוץ לארץ עורך דין שבע שנים לפחות בהתאם לתנאים הקבועים במדינה שבה עסק בעריכת דין".
3. בסעיף 198(א) לחוק העיקרי -
  - (1) בפסקה (1), בסופה יבוא "או ששימש בחוץ לארץ עורך דין שבע שנים לפחות בהתאם לתנאים הקבועים במדינה שבה עסק בעריכת דין";
  - (2) בפסקה (2), בסופה יבוא "ואם התקיים האמור בסיפה של פסקה (1) - במשך שבע שנים לפחות".
4. תחולה (א) הוראות חוק זה יחולו על עורכי דין ומשפטנים שלמדו בחוץ לארץ ושביום תחילתו של חוק זה טרם עברו את בחינות הלשכה להסמכה בישראל.
(ב) הוראות סעיף 35 לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה יחולו על מי שביום תחילתו של חוק זה טרם סיים את תקופת ההתמחות.

ד ב ר י ה ס ב ר

מבקשים לקבל רישיון לעריכת דין בישראל גם לעורכי דין בעלי ניסיון שמגיעים מאותן מדינות שבהן ניתן לעסוק בעריכת דין אף ללא רישיון. מוצע לקבוע כי מי ששימש בפועל עורך דין בחוץ לארץ בהתאם לתנאים הקבועים במדינה שממנה הגיע לשם עיסוק בעריכת דין, יהיה זכאי לקיצור תקופת ההתמחות אם רכש ניסיון של ארבע שנים (במקום ניסיון של שנתיים למי שיש לו רישיון לעריכת דין מהמדינה שממנה הגיע), ויהיה זכאי לפטור מבחינות הלשכה להסמכה לעריכת דין אם רכש ניסיון של שבע שנים (במקום ניסיון של חמש שנים למי שיש לו רישיון לעריכת דין מהמדינה שממנה הגיע) (סעיפים 1 ו-2).

כמו כן, מוצע לקבוע כי ניסיון בעיסוק כאמור של שבע שנים יאפשר לעורך דין כאמור להירשם במרשם עורכי הדין הורים שלשכת עורכי הדין מנהלת לפי סעיף 198 לחוק אף אם אין בידו רישיון לעריכת דין (סעיף 3).

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבדוק ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת מיהו הגורם המתאים להכיר בהשכלה משפטית גבוהה מחוץ לארץ. כיום סעיף 25(2) לחוק קובע כי הסמכות להכיר בהשכלה כאמור לשם קבלת רישיון לעריכת דין בישראל נתונה בידי האוניברסיטה העברית בירושלים. סמכות זו ניתנה בעבר בחוק לאוניברסיטה העברית משום שהייתה אז הפקולטה למשפטים היחידה בישראל; במציאות הנוכחית ניתן לבחון את ההצדקה להמשך קיומו של הסדר זה.

חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק), מקנה הקלות שונות לעורכי דין שהוכשרו בחוץ לארץ ומעוניינים לקבל רישיון לעריכת דין בישראל. כך, מי שהוסמך בחוץ לארץ לעריכת דין ושימש בחוץ לארץ עורך דין או בתפקיד שיפוטי שנתיים לפחות, וכן מי ששימש בחוץ לארץ לפחות שנתיים בתפקיד שיפוטי שרק בעל השכלה משפטית כשיר לו - ניתן להפחית את תקופת התמחותו עד לשישה חודשים (סעיף 35(ב) לחוק). אם הוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות, הוא יהיה פטור מבחינות הלשכה להסמכה לעריכת דין (סעיף 38(ב) לחוק). אולם הוא עדיין יידרש לעמוד בבחינות הלשכה כדיני מדינת ישראל לפי סעיף 37 לחוק.

הוראות החוק מבוססות על ההנחה כי הדרישה לרישיון לעריכת דין היא דרישת סף שקבועה בכל מדינות העולם. ואולם, בעקבות דיון שנערך בוועדת העלייה, הקליטה והתפוצות של הכנסת בקיץ האחרון (כ"ג בסיוון התשפ"ג (12 ביוני 2023)), ובעקבות סקירה של מרכז המחקר והמידע של הכנסת בעניין זה, התברר כי במדינות מסוימות, ובייחוד במדינות ברית המועצות לשעבר, ניתן לעסוק במקצוע עריכת הדין על סמך השכלה משפטית אף ללא רישיון לעריכת דין. יתירה מזו, בחלק מהמדינות האלה יש תפקידים משפטיים, בעיקר בשירות המדינה, שלעוסקים בהם אף אסור שיהיה רישיון לעריכת דין.

התיקון המוצע מבקש לאפשר להקנות את ההקלות הניתנות כיום לפי החוק לעורכי דין שהוסמכו בחוץ לארץ

יוזמים: חברי הכנסת זאב אלקין, עודד פורה, דן אילוז, יוסף טייב, בועז ביסמוט

* הצעת חוק מס' 3826/25/פ (מספר פנימי: 2208571); הועברה לוועדה ביום י"ב באדר א' התשפ"ד (21 בפברואר 2024).

1 ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשפ"ד, עמ' 540.